

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. IV. De Proclamationibus seu Denuntiationibus Matrimonium præmittendis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

Qu. IV. De Proclamationibus Matrimonio pramittendis. 167

te juxta eundem Diana: ut proinde vi hujus responsi, de quo ex privato

A doctrina pramissa excipit Sanchez l. 2. d. 37. num. 10. quando aliquis testium sive Parochi dum assistit Matrimonio, scit esse in impedimentum: eo quod non videatur posse esse testis valoris Matrimonii, quod ratione occulti impedimenti scit esse nullum. Sed consecutus ad pramissa loquendo, melius id negat Continck & alii: eo quod testes illi non adhibeantur, ut testentur Matrimonium esse a parte rei valide contractum (quod ipsi scire non possunt) sed ut testentur esse rite contractum quoad externam apparentiam: cum autem unus tantum sciens impedimentum non faciat illud sufficienter probabile in foro externo, ad dissolutionem Matrimonii jam contracti (ut patet ex c. Super eo, & c. Anobis, de Testibus) erunt tales secundum pramissionem Ecclesiae veri conjuges, poteruntque cogi ad manendum in Matrimonio.

QUESTIO IV.

De Proclamationibus seu Denuntiationibus Matrimonio pramittendis.

Dico I. Illicite contrahitur Matrimonium, si pramissis denuntiationibus, non tamen iisdem. Prima pars constat ex c. fin. De test. de spons. & Trident. sess. 24. c. 1. de Refor. Matrim. ubi hoc stricte precipitur. Secunda pars est certa apud omnes, & declarata a Cardinalibus ac observata in praxi. Patetque ex eo, quod Concilium aut auctoritas nullibi addat particulam irritantem; sicut addit Tridentinum, dum prohibet sine parochio & testibus Matrimonium celebrari.

Dico II. Denuntiationes debent fieri in parochia contrahentium. Colligitur ex Tridentino supra requirente eas fieri in Ecclesia a proprio Parochio contrahentium. Quod si sponsus & sponsa sint ex diversis parochiis, debent fieri in parochia utriusque, ut habet usus, & declaravit Congregatio Cardinalium & præscribit Rituale Romanum Tit. de Sacram. Matr. ac postremo expressè precipit Synodus Mechliniensis Tit. de Sponsal. c. 3. Ratio est: Quia alioquin non possent impedimenta satis nosci seu detegi. Quod si recenter sponsi contraxissent ad aliquam parochiam, Doctores aliqui (inter quos Bassilius Pontius) censent denuntiationes debere fieri in parochia, in qua de facto habitant. Sed Sanchez, Bonacina, Diana & plures alii putant conformius intentioni & scopo Ecclesiae, eas fieri, ubi

Herincx Sum. Theol. Par. IV.

antea habitarent: eo quod ibi melius eorum impedimenta detegi possint. Et quidem indubie securissimum est, ut in utroque loco fiant denuntiationes. Difficile quoque est improbare, quod tali casu habuerit praxis locorum Ordinarii probata. In rigore tamen Juris videtur prior opinio verior: Præsertim moderamine, quod dicitur ratio, ut nimirum in parochia præcedenti fiat inquisitio, qualem circumstantiæ personarum exegerint, addito, si videatur, juramento contrahentium de carentia impedimenti.

Dico III. Denuntiationes debent pramitti tribus diebus continuis festivis. Ita Tridentinum supra. Putat autem Sanchez cum aliis, non esse mortale, si omittatur una denuntiatio, quando moraliter certum est nullum subesse impedimentum. Tamen Continck, Præpositus & plures alii volunt esse mortale: eo quod omissio unius etiam denuntiationis videatur res esse gravis. Et quidem stante lege & usu, ut fiant tres, possent contingere, ut aliquis vellet expectare tertiam ad denuntiandum impedimentum.

Circa festivitatem dierum notat Sanchez & alii passim (contradicente Pontio) posse denuntiationes fieri die non festivo, quando ingens populi multitudo ad Ecclesiam accedit: eo quod finis Tridentini solum esse videatur, ut Matrimonium contrahendum multis innotescat, sicque facilius impedimenta detegantur; quod tam bene obtinetur tali die, quam die festo. Unde idem Sanchez & plures alii ob eandem rationem existimant, proclamationes posse fieri extra Ecclesiam & Missarum solemniam; etsi Tridentinum dicat eas faciendas in Ecclesia inter Missarum solemniam.

Circa continuationem festivitatum nota, eas esse continuas, quæ nullo alio festo interpolantur; quando autem festivitates sunt ita continuas, ut nulla alia dies intermediet, præstaret juxta multos Doctores, ut aliquot dies inter proclamationes intermitterentur, sicque tempus opportunius detur impedimenta detegendi. Deinde si uno aut altero festo die intermittantur, non est mortale, ob parvitatem materiæ; immo in quibusdam provinciis videtur usitatum ut denuntiationes fiant diebus Dominicis aut festis discontinuis. Ita Præpositus q. 4. dub. 15. Præscribit autem Rituale Romanum Tit. de Sacram. Matrim. ut si infra duos menses post factas denuntiationes Matrimonium non contrahatur, denuntiationes repetantur; nisi aliter Episcopo videatur.

Circa ipsas denuntiationes notanda sunt verba Tridentini supra dicentis: Quod si aliquando probabilis fuerit suspicio, Matrimonium malitiosè impediri posse, si tot præcesserint denuntiationes, tunc vel una tantum denuntiatio fiat, vel saltem parochio & duobus vel tribus testibus presentibus Matrimonium celebretur. Deinde ante illius consummationem denun-

34. Denuntiationes sunt faciendæ tribus diebus festivis & continuis.

35. An interdictum sufficiat dies non festivus.

36. Qualiter debeat esse continui.

37. Qualiter possit Ordinarius dispensare in hannis.

riationes in Ecclesia fiant, nisi Ordinarius ipse expeditur iuraverit, ut prædictæ denuntiationes committantur: quod illius prudentiæ & iudicio sancta Synodus relinquit. Ex quibus verbis colligitur Episcopos posse in denuntiationibus dispensare; idque non tantum in casu ibi expresso, quem velut principalem Tridentinum allegat, sed etiam in aliis: ut constat ex Doctoribus communiter, & quotidiana praxi, quæ etiam ante Tridentinum viguit, & quam idem Concilium in antiquis terminis juxta tenorem Concilii Lateranensis c. fin. de Clandest. despons. cuius se dicit vestigiis inherere, reliquit. Ex iisdem verbis patet, Ordinatio dispensante, ut Matrimonium contrahatur non præmissis denuntiationibus, debere illas præmitti consummationi, nisi etiam in hoc Ordinarius dispense (prout in Belgio dispensare solet, teste Zypæo in *Analysi Jur. Pont. novi lib. 4. Tit. de Sponsal.*) adeo ut juxta communiorum doctrinam conjuges peccent mortaliter, si citius consumment, saltem pro prima vice. Et hoc ordinavit Concilium, ut impedimentum, si quod forte subsistat, detegi possit, Matrimonio etsi contracto, necdum tamen consummato; sicque facilius sit separatio.

In Belgio solet una dispensari, ut non præmittantur consummationi.

38. Nomine Ordinarii hic etiam intelligitur Vicarius Generalis, quando locus Episcopalis,

Improbanda nimis facilis dispensatio.

39. Est per se loquendum, et est obligatio denuntiandi impedimenta.

Nomine porro Ordinarii intelligitur hic quoque Vicarius generalis Episcopi, qui proinde dispensare potest in bannis, etiam per delegatum. Immo in necessitate valde urgenti posset Parochus uti epykia, dum non est aditus aut tempus adeundi superiorem, aut is non vult (cum obligaretur) dispensare; aut ipse non potest sine gravi damno abstinere ab assistentia, v. g. cogatur assistere &c. nam lex ista humana non obligat cum tanto detrimento. Quia tamen est res publica non debet Parochus id facile praticare, tum ob periculum abusum, tum quia difficultatem pateretur in foro Episcopali ad se justificandum; tum quia plures non sunt satis prudentes, ut per se ipsos iudicent de sufficientia fundamenti ad utendam epykia. Aliundè quoque valde utilis est lex ista bono communi: cuius dispensatio nimis facilis parit frequenter in republica Christiana non levia incommoda; ut ideo ipsi Hæretici vicini sint sine comparatione rigidiores Catholicis in observantia proclamationum. Quod merito ponderent Ordinarii; quorum alioquin iudicio & prudentiæ relinquitur arbitranda causæ sufficientia.

Dico IV. Est gravis obligatio detegendi & denuntiandi impedimenta. Est certum apud omnes: tum quia Ecclesia hoc expresse præcipit: tum quia jure naturali charitatis tenetur quis impedire peccatum contrahere volentium & quæcumque postea subsequenter, manendo in tali conjugio; aut saltem (si sint in bona fide) tam grave incommodum Matrimonii irriti, & periculum peccati ac scandali, si postea discant

suum impedimentum. Hoc autem verum est, quantumvis impedimentum sit occultum, vel sub secreto commissum: quia maior est habenda ratio Sacramenti & salutis proximi, quam hujus famæ aut secreti commissi. Si tamen contracturi Matrimonium præsentur privata monitione facta, ulterius non progressari, hæc semel atque iterum secundum leges charitatis est præmittenda. Si etiam conscius impedimenti nequeat illud denuntiare cum spe fructus, aut sine gravi suo vel suorum incommodo aut aliorum scandalo, cessat obligatio denuntiandi, uti & in simili corripiendi. Habet autem hæc obligatio locum etiam in impedimentis merè prohibentibus, v. g. voti, Religionis aut castitatis, promissionis sponsalitiæ alteri factæ: imminet enim, non quidem Matrimonii nullitas, sed peccatum hoc contrahere volentium aut etiam injuria tertii: quamvis non tanto rigore aut cautela in his procedendum sit, sicut in impedimentis dirimentibus.

Petes, quid faciendum sit contrahere volentibus, si labore impedimento occulto, super quo sit cum eis dispensatum secreto & pro foro conscientie, & rogentur a Parocho, an non habeant impedimentum? Resp. eos non debere impedimentum fateri. Secus esset, si deest et dispensatio præfata, vel certè impedimentum esset aliis quoque notum: tunc enim teneretur fateri, vel potius à contractu abstinere.

Delato porro ad Parochum aliquo impedimento etiam prohibente, debet ab ipso Matrimonium suscipi, donec res discutatur. Quæ quidem a iudicium Prælati deferenda est juxta D. S. res. Intelligit, si res sit dubia, & graviori discussione indigeat. Si namque facile apparat, quod sit frivola, potest contrahi. E contra, si satis appareat esse solidam & veram, ideoque contrahere volentes desuper moniti supersedeant, non est cur molestandus sit Prælati. Qualis verò probatio impedimenti sufficiat, ut non permittatur Matrimonium contrahi, ex professo discutunt Canonistæ: ex quibus plura adfert Sanchez *loc. d. 71.* ubi ex communi sententia tradit sufficere testem unicum, etiam ipsammet qui desert, sermò deponente de veritate impedimenti. Quod quidem de Sponsalibus non juratis expressè habetur c. *Præterea 7. de Sponsal.* & c. *Super eo 22. de Testibus.* Quamvis de Sponsalibus juratis factis sentiant Paludanus, Glossa, Panormitanus & alii Juristæ, quibus favet c. *Præterea cit.* ubi tamen est sermo de teste allegante propriam turpitudinem. Unde de Sponsalibus juratis etiam censet Sanchez *supra* & plures alii sufficere unum testem fide dignum.

Est denique communis sententia Parochum debere assistentiam negare etiam publicè petentibus, etsi impedimentum sit occultum,

calum, & adferens in amiam, si fraternè moniti non desistant: tum quia Ecclesia statuit denegandum Matrimonium (quod utique selet publicè peti, & non debet nisi publicè contrahi) ob impedimentum, quod etiam unius solius testimonio constat: quod utique est occultum, regulariter saltem & publicè non quia hac in parte agit in foro, sermo adinstar iudicii, in quo habet pro sufficienti notitia etiam illud, quod si clandestinè constat: tum quia maxime congruit Matrimonium hinc negari, dum est impedimentum dirimens ob gravissima incommoda. Si autem est tantum prohibens, tunc potest sine alia infamia propalari; v.g. votum castitatis aut Religionis, aut certe cedit in damnum tertii, ut si volens contrahere sit alter desponsatus, cui proinde ex iustitia consulendum est.

Petes, quæ sit pœna statuta assistentibus Matrimonio non præmissis denuntiationibus? Resp. Parochum vel quemvis alium sacerdotem, qui præsumpserit huiusmodi Matrimonio assistere, incurtere suspensionem seu de sententiâ ab officio, sive ab actibus Ordinis & officii clericalis, per triennium, computandum scilicet, non a die delicti, sed à die latæ sententiæ. Patet ex c. Cum inhibito, de Clandest. despons. ubi hæc pœna statuitur contra Sacerdotes assistentes Matrimonio clandestino etiam ex defectu solatur denuntiationum. Quæ pœna non est sublata per Concilium Tridentinum, quod aliam novam pœnam non imposuit. Et tamen non obliuisceret Parochus assistens Matrimonio clandestino defectu testium, utote invalide contrahat. c. Cum inhibito respiciat Matrimonia clandestina valida. Ipsum vero *inhibito, sess. 24. c. d. de reform.*

Matrim. Parochum vel alium sacerdotem, qui cum minore testium numero, & testes qui sine Parocho vel sacerdote huiusmodi contractui intersuerint, nec non ipsos contrahentes graviter arbitrio Ordinarii puniri præcipit. Et infra subdit: Quod si quis Parochus vel alius Sacerdos alterius Parochie sponso sine illorum Parochi licentiâ Matrimonio coniungere ausu benedixere ausu fuerit, ipso iure tamdiu suspensus maneat, quamdiu ab Ordinario eius Parochi, qui Matrimonio interesse debebat, seu à quo benedictio suscipienda erat, absolvatur. Præterea ipsi contrahentes per c. Cum inhibito privantur favore concessio c. Ex tenore, qui filii sint legitimi, si contrahant non præviis denuntiationibus. Qui favor est iste, quod proles essent alioquin legitimæ, quæ nascuntur ex Matrimonio in gradibus prohibitis ignoranter contracto, adeoque invalido. Si tamen ipsi sic contrahentes Matrimonium faciant postea, impedimento necdum detecto, publicari seu denuntiarî, filii exinde geniti sunt habendi legitimi, etsi impedimentum postea detegatur, c. Quod nobis, qui filii sint legitimi; quasi nimirum fuisset Matrimonium à principio cum debita publicatione contractum. Addit *Trid. sup. c. 5.* ut si contrahentes neglexerint solemnitates requisitas in contrahendo Matrimonio, & ignoranter contraxerint intrâ gradus prohibitos, spe dispensationis careant, ac si intrâ illos scienter contraxissent: non enim (inquit Concilium) dignus est, qui Ecclesie benignitatem facile experietur, cuius salubria præcepta temerè contempsit. Unde petentes dispensationem deberent necessariò tale vitium in contractu Matrimonii commissum exprimere.

DISPUTATIO SEXTA.

De Impedimentis Matrimonii.

QUESTIO I.

De Impedimentis Matrimonii in communi.

IMPEDIMENTA Matrimonii generatim sunt illa, quæ obstant, ne Matrimonium ritè celebretur. Et quidem si obstat, ne Matrimonium celebretur validè, vocantur impedimenta dirimentia; si verò tantum, ne celebretur licitè, vocantur communiter impedimenta impedientia, aut relictius merè prohibentia. Huiusmodi sunt etiam in veteri Lege, ut patet *Levit. 18.* ubi vetatur Matrimonium filiorum Israël cum matre, noverca, sorore, nepte ex filio vel filia, sorore privigna, amita vel mater-

tera, item cum uxore patris vel avunculi, cum nuru, cum uxore fratris, nisi is mortuus sit sine liberis, cum nepte privigna, denique cum sorore uxoris, hæc superflite. Illa porro impedimenta etiam fuisse dirimentia est exploratum *Raphaeli Aversa. q. 9. sect. 1.*

Saltem ipsa in Lege nova non habent locum, nisi in quantum aliqua sunt juris naturalis, vel quæ etsi essent juris divini politivi, tamen sunt ab Ecclesia resumpta ob morales congruentias. Et *Trident. sess. 24. can. 3.* agens de gradibus in Levitico expressis, dicit anathema asserenti, non posse Ecclesiam in nonnullis, utpotè nunc juris Ecclesiastici, dispensare. Hoc verò modo intelligendum est, quod *Zacharias Papa c. Pitacium 30. q. 3.* allegat, per modum scilicet convenientiæ, Legem Levitici de abstinendo à propria cõ-

2.
An vel qualiter hæc locum habeat in nova Lege.

Herinc. Sum. Theol. Pars IV.

Bbb 3 languit.